

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

EL

ECB-PUBLIC

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 29ης Δεκεμβρίου 2023

σχετικά με δέσμη νομοθετικών μέτρων για τη διαχείριση κρίσεων στον τραπεζικό τομέα
(CON/2023/47)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 23 Οκτωβρίου 2023 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε από το Υπουργείο Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας (εφεξής το «Υπουργείο») αίτημα για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με τρία σχέδια νόμων. Το πρώτο σχέδιο νόμου αφορά την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης (εφεξής το «σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης»). Το δεύτερο σχέδιο νόμου αφορά τροποποιήσεις του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επενδυτικών Εταιρειών Νόμου (εφεξής το «σχέδιο νόμου για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων»). Το τρίτο σχέδιο νόμου αφορά τροποποιήσεις του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου (εφεξής το «σχέδιο νόμου για τις εργασίες πιστωτικών ιδρυμάτων», το οποίο, από κοινού με το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης και το σχέδιο νόμου για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων, καλούνται εφεξής τα «σχέδια νόμων»).

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της ΕΚΤ βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο άρθρο 25.1. του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη και έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου¹, καθώς τα σχέδια νόμων αφορούν (1) την ενσωμάτωση της ενωσιακής νομοθεσίας σχετικά με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο εθνικό δίκαιο, (2) την Κεντρική τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), (3) κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στον βαθμό που αυτοί επηρεάζουν ουσιαδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών, και (4) τα ειδικά καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός των σχεδίων νόμων

- 1.1 Σκοπός των σχεδίων νόμων είναι η θέσπιση διαδικασιών συντονισμού μεταξύ των διαφόρων αρχών που εμπλέκονται στην εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού

¹ Απόφαση 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων (ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42).

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου² (εφεξής η «BRRD»), του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ (εφεξής ο «κανονισμός ΕΜΕ»), και του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου⁴. Ειδικότερα, τα σχέδια νόμων θα εφαρμοστούν σε περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται έκτακτη δημόσια οικονομική στήριξη προκειμένου να αποτραπεί ή να αντιμετωπιστεί σοβαρή διαταραχή στην οικονομία και να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Κυπριακή Δημοκρατία (εφεξής η «Δημοκρατία»).

1.2 Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης θεσπίζει κανόνες και διαδικασίες για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης σε φερέγγυα αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα (ΑΠΙ) χωρίς την ενεργοποίηση της διαδικασίας αποζημίωσης καταθετών. Η οικονομική στήριξη παρέχεται με σκοπό την κάλυψη ελλείμματος κεφαλαίου και/ή τη στήριξη της ρευστότητας προκειμένου να αποτραπεί ή να αντιμετωπιστεί σοβαρή διαταραχή στην οικονομία και να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη Δημοκρατία. Το εν λόγω σχέδιο νόμου προβλέπει τρεις κατηγορίες έκτακτης δημόσιας παρέμβασης, οι οποίες αντανακλούν τις τρεις μορφές που προβλέπονται στις οικείες διατάξεις του κανονισμού ΕΜΕ και της BRRD⁵: (1) κρατική εγγύηση για την κάλυψη διευκολύνσεων ρευστότητας που παρέχονται από την ΚΤΚ, σύμφωνα με τους όρους της ΚΤΚ· (2) κρατική εγγύηση για νεοεκδοθείσες υποχρεώσεις· και (3) προληπτική ανακεφαλαιοποίηση όταν υφίσταται εισφορά ιδίων κεφαλαίων ή αγορά κεφαλαιακών μέσων από το κράτος. Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει επίσης ότι η ενίσχυση της ρευστότητας περιλαμβάνει επείγουσα στήριξη της ρευστότητας.

1.3 *Μέτρα στήριξης της ρευστότητας και κρατική εγγύηση για νεοεκδοθείσες υποχρεώσεις*

1.3.1 Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει τους όρους και τις διαδικασίες βάσει των οποίων ένα φερέγγυο ΑΠΙ υποβάλλει αίτημα στο Υπουργείο για προσωρινή και προληπτική στήριξη με τη μορφή κρατικών εγγυήσεων για την κάλυψη διευκολύνσεων ρευστότητας που παρέχονται από την ΚΤΚ και/ή εκδίδει νέα χρεωστικά μέσα. Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης θεσπίζει επίσης τις προϋποθέσεις παροχής κρατικών εγγυήσεων για την κάλυψη διευκολύνσεων ρευστότητας σε ΑΠΙ⁶ και οι εν λόγω προϋποθέσεις ισχύουν αναλογικά στην περίπτωση των κρατικών εγγυήσεων για νεοεκδοθέντα χρεωστικά μέσα⁷. Το ποσό κάθε εγγύησης περιορίζεται στο απολύτως απαραίτητο για την αποκατάσταση της μεσοπρόθεσμης χρηματοδοτικής ικανότητας του ΑΠΙ⁸ και δεν πρέπει να υπερβαίνει τα ίδια κεφάλαια του ΑΠΙ για εποπτικούς σκοπούς, παρά μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες

² Βλέπε άρθρο 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) της οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των Κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 190).

³ Βλέπε άρθρο 18 παράγραφος 4 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και τροποποίησης του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 (ΕΕ L 255 της 30.7.2014, σ. 1).

⁴ Βλέπε άρθρο 32Γ εδάφιο 2 παράγραφος δ) του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου.

⁵ Βλέπε άρθρο 18 παράγραφος 4 στοιχείο δ) του κανονισμού ΕΜΕ και άρθρο 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) της BRRD.

⁶ Βλέπε άρθρο 7 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

⁷ Βλέπε άρθρο 13 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

⁸ Βλέπε άρθρο 6 εδάφιο 13 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

περιπτώσεις⁹. Η κρατική εγγύηση για ενίσχυση της ρευστότητας ΑΠΙ μπορεί να παρέχεται για χρεωστικά μέσα τα οποία εκδίδει το ΑΠΙ και δεν αποτελούν χρεωστικούς τίτλους δυνάμενους να θεωρηθούν ίδια κεφάλαια¹⁰, και τα οποία παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά που ορίζονται στο σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης¹¹. Τα κριτήρια και οι περιορισμοί που θεσπίζονται στο σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης απορρέουν, εφόσον υπάρχουν, από την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης (εφεξής η «τραπεζική ανακοίνωση του 2013»)¹² της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

- 1.3.2 Πρέπει να λαμβάνεται η προηγούμενη άδεια της Επιτροπής για την παροχή τυχόν κρατικής εγγύησης σε ΑΠΙ η οποία πρέπει να αφορά ΑΠΙ του οποίου η φερεγγυότητα επιβεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή¹³. Η αρμόδια αρχή είναι η ΚΤΚ ή η ΕΚΤ¹⁴ αναλόγως της σημασίας του αιτούντος πιστωτικού ιδρύματος για τους σκοπούς του κανονισμού ΕΕΜ. Η ΚΤΚ, υπό την ιδιότητά της ως εθνικής εντεταλμένης αρχής¹⁵, αξιολογεί κατά πόσο η στήριξη είναι απαραίτητη προκειμένου να αποτραπεί ή να αντιμετωπιστεί σοβαρή διαταραχή στην οικονομία της Δημοκρατίας και να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη Δημοκρατία¹⁶. Η ΚΤΚ, επίσης υπό την ιδιότητά της ως εθνικής εντεταλμένης αρχής, υποβάλλει στη συνέχεια στον Υπουργό Οικονομικών (εφεξής ο «Υπουργός») σύσταση βάσει των συμπερασμάτων της¹⁷. Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει διάφορα διαδικαστικά στάδια μετά τη λήψη θετικής σύστασης από την ΚΤΚ μέχρι την κοινοποίηση των προτεινόμενων κρατικών εγγυήσεων στην Επιτροπή για έγκριση. Μετά τη διεκπεραίωση ορισμένων διαδικαστικών ενεργειών εκ μέρους του ΑΠΙ και της ΚΤΚ, ο Υπουργός οφείλει, εντός δύο μηνών από τη λήψη της έγκρισης της Επιτροπής, να υποβάλει στην Επιτροπή τελικό σχέδιο προγράμματος αναδιάρθρωσης επιβεβαιώνοντας την κερδοφορία και τη χρηματοδοτική ικανότητα του ΑΠΙ μακροπρόθεσμα χωρίς στήριξη από τη Δημοκρατία στην περίπτωση ΑΠΙ στο οποίο πρόκειται να παρασχεθεί κρατική εγγύηση για νέες υποχρεώσεις ή για ανανεωμένες υποχρεώσεις για τις οποίες, κατά τη στιγμή της παροχής της νέας κρατικής εγγύησης, το σύνολο των εκκρεμουσών εγγυημένων υποχρεώσεων (περιλαμβανομένων των εγγυήσεων που έχουν παρασχεθεί πριν από την ημερομηνία της λήψης της έγκρισης της Επιτροπής) υπερβαίνει τόσο το ποσοστό του 5 % των συνολικών υποχρεώσεων όσο και το συνολικό ποσό των

⁹ Βλέπε άρθρο 6 εδάφιο 15 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

¹⁰ Βλέπε άρθρο 12 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

¹¹ Βλέπε άρθρο 12 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

¹² Βλέπε ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («τραπεζική ανακοίνωση») (ΕΕ C 216 της 30.7.2013, σ. 1), ιδίως παραγράφους 59 και 60.

¹³ Βλέπε ορισμό της έννοιας «αρμόδια αρχή» στο άρθρο 2 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης η οποία αφορά την αρμόδια αρχή όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 40) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 ή/και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για το σκοπό της άσκησης των καθηκόντων που της ανατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63) (εφεξής ο «κανονισμός ΕΕΜ»).

¹⁴ Βλέπε άρθρο 7 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

¹⁵ Βλέπε ορισμό της έννοιας «εθνική εντεταλμένη αρχή» στο άρθρο 2 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

¹⁶ Βλέπε άρθρο 6 εδάφιο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

¹⁷ Βλέπε άρθρο 6 εδάφιο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

500 εκατομμυρίων ευρώ¹⁸. Η υποβολή τελικού σχεδίου προγράμματος αναδιάρθρωσης απαιτείται επίσης κάθε φορά που το Υπουργείο λαμβάνει αίτημα ενεργοποίησης των κρατικών εγγυήσεων και σε τέτοιες περιπτώσεις το εν λόγω σχέδιο υποβάλλεται από τον Υπουργό στην Επιτροπή εντός δύο μηνών από την υποβολή του αιτήματος ενεργοποίησης¹⁹.

1.4 Προληπτική ανακεφαλαιοποίηση

1.4.1 Βάσει του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης, η προληπτική ανακεφαλαιοποίηση μπορεί να παρασχεθεί με τη μορφή εισφοράς ιδίων κεφαλαίων ή αγοράς κεφαλαιακών μέσων²⁰, και μπορεί να ζητηθεί μόνο από ΑΠΙ το οποίο χρειάζεται ανακεφαλαιοποίηση, βασιζόμενο σε οποιοδήποτε σενάριο στο πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στο επίπεδο της Δημοκρατίας, της Ένωσης ή του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ), ή στο πλαίσιο ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού ή ισοδύναμου ελέγχου που διεξάγεται από την αρμόδια αρχή²¹. Η προληπτική ανακεφαλαιοποίηση μπορεί να παρασχεθεί μόνο εάν το ΑΠΙ δεν θεωρείται αφερέγγυο και δεν είναι πιθανό να καταστεί αφερέγγυο και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων των οικείων διατάξεων του κυπριακού δικαίου²² ή του κανονισμού ΕΜΕ²³. Το ΑΠΙ θα θεωρηθεί αφερέγγυο στη βάση σχετικής βεβαίωσης από την αρμόδια αρχή²⁴.

1.4.2 Πριν από την υποβολή αιτήματος για προληπτική ανακεφαλαιοποίηση στο Υπουργείο, το ΑΠΙ υποχρεούται να υποβάλει σχέδιο ανακεφαλαιοποίησης στην αρμόδια αρχή, δηλαδή στην ΕΚΤ στην περίπτωση των σημαντικών ιδρυμάτων και στην ΚΤΚ στην περίπτωση των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Εάν το σχέδιο ανακεφαλαιοποίησης κρίνεται από την αρμόδια αρχή ως μη ικανοποιητικό, το ΑΠΙ μπορεί άμεσα να ζητήσει ανακεφαλαιοποίηση²⁵. Εάν τα μέτρα που λαμβάνονται από το ΑΠΙ για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου ανακεφαλαιοποίησης, ακόμη και πριν ολοκληρωθούν πλήρως, κριθούν από την αρμόδια αρχή ως ανεπαρκή, το ΑΠΙ μπορεί να υποβάλει αίτημα για παροχή προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης²⁶. Εάν το σχέδιο ανακεφαλαιοποίησης κριθεί ικανοποιητικό από την αρμόδια αρχή, το ΑΠΙ εφαρμόζει το εν λόγω σχέδιο και ενημερώνει την αρμόδια αρχή σχετικά με τα αποτελέσματα των μέτρων που έχουν ληφθεί κατά την εφαρμογή του εν λόγω σχεδίου.

1.4.3 Το αίτημα για κρατική παρέμβαση πρέπει να υποβληθεί στο Υπουργείο και να κοινοποιηθεί στην αρμόδια αρχή, δηλαδή στην ΕΚΤ στην περίπτωση των σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων και στην ΚΤΚ, υπό την ιδιότητά της ως εθνικής εντεταλμένης αρχής και ως αρμόδιας αρχής, στην περίπτωση των λιγότερο σημαντικών ιδρυμάτων. Μεταξύ άλλων, το αίτημα πρέπει να περιλαμβάνει: (1) κατάλογο των μέσων και των δανείων του ΑΠΙ που θα υπόκεινται σε μέτρα επιμερισμού των βαρών, αναφέροντας την οικονομική τους αξία· (2) εκτίμηση της πραγματικής αξίας των

18 Βλέπε άρθρο 6 εδάφιο 9 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

19 Βλέπε άρθρο 6 εδάφιο 10 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

20 Όπως προβλέπεται στο άρθρο 32Γ εδάφιο 2 παράγραφος δ) υποπαράγραφος iii) του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου.

21 Βλέπε άρθρο 16 εδάφιο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

22 Βλέπε άρθρο 31 του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επενδυτικών Εταιρειών Νόμου.

23 Βλέπε άρθρο 16 εδάφιο 2 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

24 Βλέπε άρθρο 16 εδάφιο 3 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

25 Βλέπε άρθρο 17 εδάφιο 2 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

26 Βλέπε άρθρο 17 εδάφιο 3 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του ΑΠΙ, για σκοπούς αξιολόγησης του κατά πόσο οποιοσδήποτε πιστωτής θα βρισκόταν σε χειρότερη θέση σε περίπτωση αφερεγγυότητας του ΑΠΙ· και (3) σχέδιο αναδιάρθρωσης το οποίο καταρτίζεται σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις²⁷. Η ΚΤΚ, ως εθνική εντεταλμένη αρχή, υποχρεούται, εντός 60 ημερών από τη λήψη του αιτήματος για παροχή προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης, να αξιολογήσει το αίτημα, καθώς και να καταρτίσει και να υποβάλει έκθεση και σύσταση στον Υπουργό σχετικά με την ανάγκη προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης του ΑΠΙ.

1.4.4 Το μέγιστο ποσό παροχής προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης πρέπει να συνίσταται στη διαφορά μεταξύ των ζημιών που προκύπτουν από το ακραίο και το βασικό σενάριο στο πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στο επίπεδο της Δημοκρατίας, της Ένωσης ή του ΕΕΜ, ή στο πλαίσιο ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού ή ισοδύναμου ελέγχου που διεξάγεται από την αρμόδια αρχή²⁸.

1.4.5 Η προληπτική ανακεφαλαιοποίηση εξαρτάται από την έγκριση του σχεδίου αναδιάρθρωσης εκ μέρους της Επιτροπής σύμφωνα με το πλαίσιο της Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις²⁹.

1.5 Κρατική εγγύηση για επείγουσα στήριξη της ρευστότητας

1.5.1 Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει ότι ο Υπουργός μπορεί να εκδώσει κρατική εγγύηση σχετικά με τα στοιχεία εξασφάλισης ή την αξία ρευστοποίησης αυτών που παρασχέθηκαν από το ΑΠΙ ως εξασφάλιση για επείγουσα στήριξη της ρευστότητας που διεξάγει η ΚΤΚ, σύμφωνα με τα συστήματα που έχουν θεσπιστεί από την ΕΚΤ³⁰. Το ΑΠΙ που επωφελείται από την εν λόγω εγγύηση για παροχή επείγουσας στήριξης της ρευστότητας υποχρεούται να υποβάλει σχέδιο αναδιάρθρωσης που να επιβεβαιώνει την κερδοφορία και τη μακροπρόθεσμη χρηματοδοτική του ικανότητα χωρίς την παροχή στήριξης από τη Δημοκρατία, προκειμένου, ιδίως, να περιοριστεί η εξάρτηση από την προσωρινή παροχή ρευστότητας από την ΚΤΚ³¹.

1.5.2 Το σχέδιο νόμου για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων αποσκοπεί στην ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων που αφορούν την άσκηση των διακριτικών ευχειριών και θεσπίζονται με ορισμένες διατάξεις της BRRD³², ώστε η αρχή εξυγίανσης να έχει τη δυνατότητα, στην εντελώς εξαιρετική περίπτωση συστημικής κρίσης, να παρέμβει άμεσα για να αποφευχθεί η εκκαθάριση του ΑΠΙ ή να επιτευχθούν οι στόχοι εξυγίανσης, με τη χρήση δημόσιων εργαλείων χρηματοπιστωτικής σταθεροποίησης (εργαλείο δημόσιας κεφαλαιακής στήριξης και της προσωρινής δημόσιας ιδιοκτησίας), υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Τα δημόσια εργαλεία χρηματοπιστωτικής

²⁷ Βλέπε άρθρο 17 εδάφιο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

²⁸ Βλέπε άρθρο 16 εδάφιο 4 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

²⁹ Βλέπε άρθρο 17 εδάφιο 1 παράγραφος γ) και εδάφιο 12 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

³⁰ Βλέπε άρθρο 22 εδάφιο 2 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

³¹ Βλέπε άρθρο 22 εδάφιο 3 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

³² Βλέπε άρθρο 37 παράγραφος 10 και άρθρα 56, 57 και 58 της BRRD.

σταθεροποίησης χρησιμοποιούνται ως έσχατο μέσο, αφού προηγουμένως αξιολογηθούν και αξιοποιηθούν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα άλλα εργαλεία εξυγίανσης.

- 1.5.3 Το σχέδιο νόμου για τις εργασίες πιστωτικών ιδρυμάτων αποσκοπεί στην ορθότερη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο ορισμένων διατάξεων της BRRD³³.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Συμμόρφωση με το νομικό πλαίσιο της Ένωσης

Οι εθνικές νομοθετικές διατάξεις που αποσκοπούν στην παροχή δημόσιας στήριξης στον τραπεζικό τομέα πρέπει να συνάδουν πλήρως με το ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων που διέπουν την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης στα πιστωτικά ιδρύματα βάσει του κανονισμού EME και της BRRD, και πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών. Πάντως, η ΕΚΤ επισημαίνει ότι μολονότι τα σχέδια νόμων βαίνουν πέραν της απλής μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των απαιτήσεων του ενωσιακού δικαίου, στο μέτρο που τα σχέδια νόμων μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο ορισμένες απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου, εντούτοις, η ΕΚΤ δεν εκφέρει γνώμη ούτε ως προς το κατά πόσον τα σχέδια νόμων μεταφέρουν αποτελεσματικά στο κυπριακό δίκαιο το άρθρο 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) της BRRD ούτε ως προς την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του κανονισμού EME στο κυπριακό δίκαιο. Αντιθέτως, η ΕΚΤ εστιάζει στις διατάξεις που μπορούν να επηρεάσουν τον ρόλο και τα ειδικά καθήκοντα που ανατίθενται σε αυτή από τον κανονισμό EEM σχετικά με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.2 Ο ρόλος της ΕΚΤ ως αρμόδιας εποπτικής αρχής

Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει τον ρόλο της ΕΚΤ ως αρμόδιας εποπτικής αρχής για τα σημαντικά ιδρύματα εντός του EEM, στις διαδικασίες που οδηγούν στην παροχή δημόσιας στήριξης. Η ΕΚΤ επισημαίνει ότι ο ρόλος της στο πλαίσιο αυτό απορρέει μάλλον από το ενωσιακό δίκαιο, και ειδικότερα τον κανονισμό EEM, παρά από το εθνικό δίκαιο. Καταρχήν, το εθνικό δίκαιο δεν μπορεί αφεαυτού, ελλείψει σταθερής βάσης στο ενωσιακό δίκαιο, να μεταβιβάσει αρμοδιότητες σε θεσμικό όργανο της Ένωσης, όπως η ΕΚΤ. Στο πλαίσιο αυτό, η απονομή του ρόλου που προβλέπεται για την ΕΚΤ βάσει του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης μπορεί να θεωρηθεί ότι εν γένει συνάδει με τα ειδικά καθήκοντα προληπτικής εποπτείας που ανατίθενται στην ΕΚΤ δυνάμει του νομικού πλαισίου της Ένωσης, στο μέτρο που οι οικείες διατάξεις του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης ερμηνεύονται υπό το πρίσμα και εντός των ορίων των καθηκόντων προληπτικής εποπτείας που ανατίθενται στην ΕΚΤ δυνάμει του ενωσιακού δικαίου. Η ΕΚΤ τονίζει τη σημασία της διασφάλισης του συντονισμού και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών και της αρμόδιας εποπτικής αρχής, σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο.

³³ Βλέπε άρθρο 32 παράγραφος 4 της BRRD.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 *Ζημίες που προκύπτουν από το ακραίο και το βασικό σενάριο* στο πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων

3.1.1 Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει ότι η ειδικά οριζόμενη προληπτική ανακεφαλαιοποίηση πρέπει να συνίσταται στη διαφορά μεταξύ των ζημιών που προκύπτουν από το ακραίο και το βασικό σενάριο στο πλαίσιο προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στο επίπεδο της Δημοκρατίας, της Ένωσης ή του ΕΕΜ, ή στο πλαίσιο ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού ή ισοδύναμου ελέγχου που διεξάγεται από την αρμόδια αρχή³⁴.

3.1.2 Βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁵, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) μπορεί επίσης να διενεργεί τέτοιες προσομοιώσεις, τούτο δε διαλαμβάνεται επίσης ρητά στον κανονισμό ΕΜΕ και την BRRD³⁶. Τούτου δοθέντος, μπορεί επίσης να είναι σκόπιμο να γίνει αναφορά στην ΕΑΤ και να διευκρινιστεί ότι βάσει του κανονισμού ΕΜΕ το κεφαλαιακό έλλειμμα που απορρέει από τις εν λόγω προσομοιώσεις πρέπει να επιβεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή³⁷.

3.2 *Έκταση της διαβούλευσης με την ΕΚΤ πριν από την παροχή προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης*

3.2.1 Το άρθρο 17 εδάφιο 7 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει ότι η έκθεση και η σύσταση που καταρτίζονται και υποβάλλονται από την εθνική εντεταλμένη αρχή στον Υπουργό σχετικά με την ανάγκη προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης, αφού προηγηθεί διαβούλευση με την αρμόδια αρχή, πρέπει να περιλαμβάνουν, τουλάχιστον, τα ακόλουθα: (α) τα εποπτικά μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί από την αρμόδια αρχή· (β) την αποτελεσματικότητα της προτεινόμενης στήριξης του ΑΠΙ με το λιγότερο δυνατό κόστος για τον φορολογούμενο· (γ) κατά πόσον το ΑΠΙ, κατά την κρίση της εθνικής εντεταλμένης αρχής, δεν κατέστη δυνατόν να αντλήσει ικανοποιητικούς πόρους από τους υφιστάμενους μετόχους του ή από την αγορά ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο· (δ) την αξιολόγηση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του αιτούντος ΑΠΙ, δεδομένου ότι θα παρασχεθεί η προτεινόμενη προληπτική ανακεφαλαιοποίηση με τη μορφή εισφοράς κεφαλαίων ή αγοράς κεφαλαιακών μέσων· (ε) κατά πόσον πληρούνται οι οικείες προϋποθέσεις σε σχέση με την προτεινόμενη προληπτική ανακεφαλαιοποίηση· (στ) το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υποβάλλεται από το ΑΠΙ στην αρμόδια αρχή· και (ζ) τις απόψεις της αρμόδιας αρχής σχετικά με το εάν αυτές θεωρούν ότι το σχέδιο ανακεφαλαιοποίησης είναι ικανοποιητικό.

3.2.2 Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι όταν πρέπει να ζητηθεί η γνώμη της, η εν λόγω διαβούλευση θα περιορίζεται σε ζητήματα που εμπíπτουν στους τομείς της αρμοδιότητάς της βάσει του ενωσιακού δικαίου.

3.2.3 Περαιτέρω, η ΕΚΤ επισημαίνει ότι ενδεχομένως να απαιτείται αποσαφήνιση του άρθρου 17 εδάφιο 7 παράγραφος στ) του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

³⁴ Βλέπε άρθρο 16 εδάφιο 4 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης. Ο ορισμός της έννοιας «αρμόδια αρχή» περιέχεται στο άρθρο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

³⁵ Βλέπε άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 1).

³⁶ Βλέπε άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΜΕ.

³⁷ Βλέπε άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΜΕ.

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης, το αίτημα για παροχή προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης πρέπει να υποβληθεί από το ΑΠΙ στο Υπουργείο και το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να εγκριθεί από την Επιτροπή³⁸. Το αίτημα κοινοποιείται αποκλειστικά στην αρμόδια αρχή. Η αναφορά στο άρθρο 17 εδάφιο 7 παράγραφος στ) περί υποβολής του σχεδίου αναδιάρθρωσης από το ΑΠΙ στην αρμόδια αρχή ενδέχεται να μην συνάδει πλήρως με τις εν λόγω διατάξεις, καθώς το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικών από κοινού με το αίτημα για παροχή προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης και να κοινοποιηθεί στην αρμόδια αρχή και στην εθνική εντεταλμένη αρχή.

3.3 *Ο ρόλος της αρμόδιας αρχής όσον αφορά τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 19 εδάφιο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης*

3.3.1 Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει ότι το ΑΠΙ λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση των κεφαλαίων του αφ' ης στιγμής οι κεφαλαιακές ανάγκες ήταν γνωστές ή έπρεπε να είναι γνωστές σε αυτό³⁹ και απαριθμεί διάφορες ενέργειες οι οποίες δεν μπορούν να διεκπεραιωθούν από το ΑΠΙ χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής.

3.3.2 Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η εν λόγω διάταξη αποσκοπεί στην εφαρμογή των περιορισμών που απαριθμούνται στην τραπεζική ανακοίνωση του 2013⁴⁰ και εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των γενικών κανόνων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴¹ (εφεξής ο «ΚΚΑ») οι οποίοι απονέμουν στις αρμόδιες αρχές την εξουσία να εγκρίνουν ορισμένες από τις εν λόγω ενέργειες (π.χ. επαναγορές μετοχών ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων) όταν πληρούνται ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις.

3.4 *Σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας αρχής για τη μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων*

3.4.1 Το σχέδιο νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης προβλέπει ότι ΑΠΙ το οποίο παρουσιάζει κεφαλαιακό έλλειμμα, η μη έγκαιρη αντιμετώπιση του οποίου πιθανόν να οδηγήσει στην παροχή προληπτικής ανακεφαλαιοποίησης, αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας αρχής, της εθνικής εντεταλμένης αρχής και του Υπουργικού Συμβουλίου, και αφού έχει λάβει τα υπό τις περιστάσεις προσφερόμενα εύλογα μέτρα προς αντιμετώπιση του κεφαλαιακού ελλείμματός του, αρχίζει διαδικασία τροποποίησης των όρων έκδοσης των μέσων κεφαλαίου του από τους κατόχους τους, με σκοπό την ενίσχυση των βασικών ιδίων κεφαλαίων του, περιλαμβανομένου του μετοχικού του κεφαλαίου⁴².

3.4.2 Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η εν λόγω διάταξη αποσκοπεί στην ενίσχυση της εφαρμογής λοιπών μέτρων για τη μείωση των κεφαλαιακών αναγκών σύμφωνα με την τραπεζική ανακοίνωση του 2013⁴³ και ότι ο ρόλος που απονέμεται στην αρμόδια αρχή με το σχέδιο νόμου ευθυγραμμίζεται, ως εκ τούτου, με την αναφορά στην τραπεζική ανακοίνωση του 2013. Ο ρόλος αυτός δεν πρέπει να θίγει την εφαρμογή των διατάξεων του ΚΚΑ σχετικά με την ταξινόμηση των μέσων κεφαλαίου κοινών

38 Βλέπε άρθρο 17 εδάφιο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

39 Βλέπε άρθρο 19 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

40 Βλέπε παράγραφο 47 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2013.

41 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

42 Βλέπε άρθρο 20 εδάφιο 1 του σχεδίου νόμου για την παροχή έκτακτης δημόσιας οικονομικής στήριξης.

43 Βλέπε παράγραφο 35 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2013.

μετοχών της κατηγορίας 1⁴⁴ και τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων⁴⁵, κατά τα οριζόμενα στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 241/2014 της Επιτροπής⁴⁶ και τις σχετικές εκθέσεις της EAT σχετικά με την παρακολούθηση των μέσων κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, των πρόσθετων μέσων της κατηγορίας 1, των μέσων της κατηγορίας 2 και των μέσων επιλέξιμων για την TLAC/MREL υποχρεώσεων⁴⁷, καθώς και τις σχετικές κατευθύνσεις όσον αφορά την εποπτεία, όπως ο Οδηγός της ΕΚΤ σχετικά με την άσκηση δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών που παρέχει το ενωσιακό δίκαιο⁴⁸.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευθεί στο EUR-Lex.

Φρανκφούρτη, 29 Δεκεμβρίου 2023.

[υπογραφή]

Η Πρόεδρος της ΕΚΤ

Christine LAGARDE

44 Βλέπε άρθρο 26 παράγραφος 3 του ΚΚΑ.

45 Βλέπε άρθρα 77 και 78 του ΚΚΑ.

46 Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 241/2014 της Επιτροπής, της 7ης Ιανουαρίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων για ιδρύματα (ΕΕ L 74 της 14.3.2014, σ. 8).

47 Βλέπε Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, έγγραφο με τίτλο «EBA Report on the monitoring of CET1 instruments issued by EU institutions» [Εκθεση της EAT για την παρακολούθηση των μέσων κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1(CET1) τα οποία εκδίδονται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ] της 8ης Δεκεμβρίου 2021 (EBA/REP/2021/36) και έγγραφο με τίτλο «EBA Report on the monitoring of additional Tier 1 (AT1) and TLAC/MREL eligible liabilities instruments of European Union (EU) institutions – update» [Εκθεση της EAT για την παρακολούθηση των πρόσθετων μέσων της κατηγορίας 1 (AT1) και των μέσων επιλέξιμων για την TLAC/MREL υποχρεώσεων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) – επικαιροποίηση] (EBA/Rep/2023/23), τα οποία είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της EAT (www.eba.europa.eu).

48 Διαθέσιμος στον ιστότοπο της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ (www.bankingsupervision.europa.eu).